

Управління освіти виконавчого комітету
Кременчуцької міської ради

Від шкільної лави – до лав МВС

(двовимірність навчально-виховного процесу
в Кременчуцькому колегіумі №25)

Кременчук - 2012

Досвід правоосвітньої та правовиховної роботи в Кременчуцькому колегіумі №25 узагальнено заступником директора з НВР Огняною Н.М. та заступником директора з ВР Лобан Т.А.

Мета даного посібника:

презентувати систему двовимірності навчально-виховної діяльності закладу, орієнтованого на профільну суспільно-гуманітарну підготовку учнів, показати інноваційні підходи до правоосвітньої та правовиховної діяльності в закладі, ознайомити з методами навчальної та виховної роботи на основі компетентнісного підходу, гуманізації й демократизації навчально-виховного процесу.

ЗМІСТ

1. Правоосвітня та правовиховна робота в колегіумі №25	3
2. Кафедра суспільних наук	8
3. Підсумки участі в олімпіадах та конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт Малої академії наук	22
4. Інтеграційні форми організації правової освіти	25
5. Створення міліцейського класу	36
6. Структура організації правового виховання	41
7. Творчий проект «Від шкільної лави - до лав МВС».....	59
8. Профільний табір «Мала міліцейська академія»	63
9. Психологічна служба в колегіумі	73

Правоосвітня та правовиховна робота в колегіумі №25. (2011 – 2012 н. р.)

Одним із аспектів усебічного розвитку особистості є висока правова культура. Здатність людини розуміти правила співжиття і вимоги законів та відповідним чином поводитися не є вродженою, вона формується під впливом спеціальних заходів, участі в різних видах діяльності, є наслідком спілкування з іншими людьми.

Дана теза є програмною в житті нашого навчально-виховного закладу, вона наштовхнула нас на таку освітню ідею як створення школи нового типу, орієнтованої на суспільно-гуманітарну та економічну вищу освіту.

Спираючись на державну нормативну базу, наш заклад надає освіту, яка користується попитом, понад державний стандарт, що складає 15%, і застосовує інноваційні підходи до правового виховання.

Освіта понад державний стандарт

Колектив успішно працює над методичною проблемою: «Формування компетентностей учнів як засіб реалізації якісної освіти».

Профільна суспільно-гуманітарна освіта заснована на допрофільному навчанні і має організаційно-методичний, психологічний супровід та здійснюється завдяки зміцненню матеріально-технічної й навчально-методичної бази, проходить через моніторинг якості освіти. Розроблено авторські програми, придбано нові підручники.

Заклад комп'ютеризований, має доступ до мережі Інтернет.

Створений банк даних про подальше працевлаштування учнів за профілем: право, журналістика, економіка.

Інформація про випусників,
які вступили до профільних вузів

Правовий профіль як пропедевтичний курс запроваджується з п'ятого класу. Саме для дітей 5, 6 класів викладається курс «Права людини в Україні» - 1 год., у 7 класі – «Живи за правилами» - 1 год. На другому етапі (8, 9 класи) уже відбувається становлення профільних намірів, тому у 8-х класах викладаються «Вчимося бути громадянами» - 1 год., а в 9-х класах – «Громадянська освіта» - 1 год.

Усвідомивши себе готовими до вибору майбутньої професії, учні I та II курсів вивчають спецкурс «Громадянська освіта» - 1 год..

Використання варіативної складової навчальних планів на 2011 – 2012 н. р.

- ✓ Основи споживчих знань
- ✓ **Вчимося бути громадянами**
- ✓ **Громадянська освіта**
- ✓ Зарубіжна література
- ✓ Відкриваючи двері в світ економіки
- ✓ Логіка
- ✓ **Живи за правилами**
- ✓ Медіа-культура
- ✓ **Основи програмування**
- ✓ Основи журналістики.
- ✓ **Права дитини**
- ✓ Основи журналістики. Газетні інформаційні жанри
- ✓ **Християнська етика**
- ✓ Практикум з правопису української мови
- ✓ Російська мова

- ✓ Історія Полтавщини
- ✓ Основи риторики
- ✓ Основи підприємницької діяльності
- ✓ **Права людини в Україні**

Ми чітко усвідомлюємо, що сьогодні актуальним є озброєння учнів знаннями законів, підвищення їхньої юридичної обізнаності, інформування про актуальні питання права. Учень має співвідносити свою поведінку не лише з моральними нормами, а й з вимогами законів.

Центром правової освіти в навчальному закладі став кабінет правознавства, який у міському огляді-конкурсі посів II місце. Кабінет обладнаний необхідними для роботи таблицями, підручниками, посібниками, довідковою та інформаційною літературою. Велику допомогу в цьому надали спонсори та Міське управління юстиції. Завідуючою кабінетом є Полуденко Н.Г. – учитель вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, переможець міського та призер обласного конкурсу «Учитель року – 2010».

Кабінет правознавства

Учителі кафедри суспільних наук (викладачі правознавства) працювали над розв'язанням першочергових завдань навчання та виховання учнів за сучасних умов.

Методична проблема: «Формування компетентностей учнів шляхом індивідуалізації навчання та нестандартних уроків як засіб реалізації якісної освіти».

Кафедра суспільних наук (вчителі правознавства)

Прізвище, ім'я, по батькові	Загальний педагогічний стаж	Категорія, звання, нагороди	Інноваційна технологія, за якою працює вчитель	Проблема, над якою працює
Огняна Наталія Миколаївна 	21р.	Вища, грамота Полтавської облдержадміністрації, вчитель-методист	Технологія педагогічної підтримки	Розвиток компетентностей учнів на уроках суспільно-гуманітарного цикла засобами інноваційних технологій
Полуденко Наталія Германівна 	22р.	Вища, грамота управління освіти виконавчого комітету Кременчуцької міської ради, старший вчитель	Технологія повного засвоєння навчального матеріалу шляхом інтенсифікації навчального процесу на основі схемно-знакових моделей	Використання опорних схем і на уроках суспільно-гуманітарного циклу

Огняна Наталія Миколаївна – вчитель-методист Кременчуцького колегіуму № 25 Кременчуцької міської ради, працює в колегіумі № 25 з 1989р. Має відповідну фахову вищу освіту, високий рівень науково-теоретичної підготовки та професіоналізму.

На уроках правознавства, практичного права та громадянської освіти, які викладає Наталія Миколаївна, формується покоління нової генерації, що не тільки володіє певною сумою знань, умінь та навичок, а, що важливіше, вміє самостійно здобувати й використовувати на практиці нові знання, вміє співпрацювати, спілкуватися, адаптуватися до нових обставин, знаходити шляхи вирішення життєвих проблем, виховувати покоління свідомих громадян з високою правовою культурою.

Такою є і проблема над якою працює Огняна Н.М.: **«Розвиток компетентностей учнів на уроках суспільно – гуманітарного циклу засобами інноваційних педагогічних технологій».**

Велику увагу Огняна Наталія Миколаївна приділяє організації роботи учнів з документами. Завдання можуть бути такими, наприклад: «Знайдіть в документі...», «На підставі Закону визначте...», «На основі норм Закону складіть порівняльну таблицю...», «Використовуючи положення нормативного акту, розв’яжіть юридичну ситуацію...».

Педагогіка співробітництва заснована на спільній роботі учнів у парах і групах. Цей метод застосовується при виконанні будь-якого завдання, тому часто вчитель поєднує опрацювання нормативно-правових актів з роботою в групах та парах. Кожній з груп учнів пропонується вирішити юридичну задачу з використанням нормативно-правових актів. Наприклад, учні можуть бути об’єднані в групи для складання визначення поняття, створення рольової ситуації, написання проекту тощо.

Фрагмент уроку.

Тема уроку: Як захистити цивільні (особисті немайнові та майнові) права.

V. Вивчення нового матеріалу

1. Захист цивільних прав(види, способи)

Робота в групах

Ми розглядаємо перше питання уроку, а для цього вже об'єдналися в групи.

Дайте, будь ласка, відповідь на запитання, користуючись підручником (ст.155-156), а також Ст. 16 з ЦКУ:

- які існують шляхи захисту цивільних прав, дайте їм коротку характеристику;
- визначте, які способи захисту цивільних прав особи може використати суд;
- запропонуйте випадки, коли доцільно використати кожен із видів захисту цивільних прав;
- що означає добросовісна і розумна поведінка особи у здійсненні цивільних прав.

Під час роботи над завданням випишіть у робочий зошит юридичні терміни, які ви знайдете в тексті.

Презентація роботи груп.

2. Захист честі та гідності особи. Ділова репутація.

Колективна проектна діяльність.

Завдання: працюючи в парах з першоджерелами, заповніть дві перші колонки таблиці «Захист честі, гідності та ділової репутації особи».

Але перш, ніж проаналізувати, «як усе це працює» і як цим користуватися, розглянемо зміст наведених вище основних понять, які до того ж не визначаються нормативними актами чинного законодавства, що

істотно ускладнює практичну реалізацію способів їх захисту.

Робота з понятійним апаратом

Робота з першоджерелами (Конституція України, ЦК України)

Слайд Таблиця «Захист честі, гідності та ділової репутації особи».

Из двадцати человек, говорящих о нас,
девятнадцать говорят плохое;
двадцатый говорит хорошее,
но делает это плохо.
А. Ривароль, XVIII в.

Законодавство (де-юре)	Зміст	Де-факто (д/з)
Ст. 28 Конституції, ст.ст. 297, 299 ЦК України	Право на повагу до гідності і честі, недоторканність ділової репутації.	
Ст.55 Конституції, ст.ст. 7, 297, 299 ЦК України	Права і свободи людини і громадя- нина захищаються судом. Фізична особа може зверну- тися до суду за захистом її честі, гідності та ділової репутації.	
Ст.277 ЦК України	Розповсюджена про особу негативна інформація є недостовірною; на	

	особу, яка поширила таку інформацію, покладається обов'язок довести в суді її вірогідність, інакше вона буде зобов'язаною спростувати цю інформацію.	
Ст.ст. 277, 278, 280 ЦК України	Особа має право на заборону поширення інформації, яка порушує її особисті немайнові права, спростування цієї інформації і відшкодування збитку за порушення цих прав.	
Ст. 32 Конституції	Кожному гарантовано право на спростування недостовірної інформації про себе та членів своєї сім'ї.	
Ст. ст. 94, 299 ЦК України	Право на недоторканність ділової репутації, на таємницю кореспонденції, на інформацію та інші особисті немайнові права.	

3. Строки захисту цивільних прав.

Робота з понятійним апаратом

Позовна давність - це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу(ст.256 ЦК).

Робота в групах.

Завдання.

Опишіть:

1 група. Строки захисту цивільних прав. Строк позовної давності. Загальний строк. Спеціальні строки.

2 група. Перебіг строку позовної давності. Зупинення, переривання та відновлення перебігу строку позовної давності.

3 група. Випадки, на які не поширюється позовна давність.

4 група. Обчислення позовної давності. Наслідки спливу позовної давності.

Відповіді зафіксуйте у формі «Знаємо – Хочемо дізнатися - Дізналися»

Робота з першоджерелами (витяг з ЦК України)

Презентація роботи груп.

Проміжне закріплення

Для практичного застосування отриманих учнями знань в парах розв'яжіть задачі.

1. Боброва пред'явила у березні 2011 р. позов до Іванова про стягнення з нього 12 тис. гривень. У позовній заяві вона зазначила, що 25 листопада 2009 р. Іванов купив у неї за 14 тис. грн.. будинок, але заплатив тільки 2 тис грн., а на іншу суму видав позикову розписку, якою обумовив повернення боргу не пізніше 1 лютого 2009 р. Проте, після настання

строку Іванов боргу не сплатив, мотивував несплату тим, що Боброва у свій час не сплатила боргу його батьку, у спадковому майні якого Іванов виявив розписку, видану Бобровою про одержання в борг 12 тис грн.. терміном на 2 місяці в квітні 2009 р. Іванов знайшов розписку відразу після смерті батька в січні 2010 р. , але повернення боргу протягом усього цього часу не потребував, хоча збирався це зробити.

Вирішіть спір.

4. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди як цивільно-правовий спосіб захисту.

Робота з текстом підручника, додатковою літературою, ЦК

Завдання: Висловіть свою думку щодо того, чи достатні засоби відшкодування моральної шкоди передбачено законодавством.

Обговорення результатів виконання завдання («Вільний мікрофон»).

Фрагмент уроку.

Тема уроку: Суб'єкти цивільних правовідносин Вивчення нового матеріалу

2. Правовий статус фізичних осіб як суб'єктів цивільних правовідносин.

Робота в групах з першоджерелами (витяг з ЦК України)

(Час роботи регламентується вчителем.)

Завдання:

1. Працюючи з ЦК України, визначте

1 група. Коли настає повна дієздатність? (ст.34-35 ЦК)

2 група. Чи є дієздатною дитина у віці до 14 років? (ст.31 ЦК)

3 група. Чи є дієздатною дитина у віці від 14 до 18 років? (ст.32 ЦК)

4 група. В яких випадках обмежується дієздатність? (ст.36, ст.38 ЦК)

5 група. В якому порядку, ким і яким чином обмежується дієздатність особи? (ст.39 ЦК)

2. В ході презентації результатів роботи груп, заповніть таблицю (останній рядок заповнюється під час вивчення теми «Цивільно-правова відповідальність»)

Таблиця
«Рівні цивільної дієздатності фізичних осіб»

Критерії порівняння	Види дієздатності				Недієздатність
	Часткова	Неповна	Повна	Обмежена	
Статус особи					
Причини існування інших видів дієздатності					
Обсяг цивільної дієздатності, виражений у правах					
Можливість зміни статусу					
Забезпечення прав та інтересів за відсутності повної дієздатності					
Відповідальність					

Працюйте над проблемним запитанням уроку. Чим відрізняється цивільна правоздатність та цивільна дієздатність?

Презентація результатів роботи груп.

На сьогодні Наталія Миколаївна намагається будувати навчальний процес так, щоб у ньому велику кількість часу займало не пасивне сприйняття навчальної інформації, а активна діяльність учнів.

Свій досвід намагається передати колегам, молодим педагогам, скеровуючи їх на пошук, творчість, розвиток самобутності й наполегливості.

Полуденко Наталія Германівна працює в колегіумі № 25 з 1994 року вчителем історії та правознавства.

Має відповідну фахову вищу освіту, високий рівень науково-теоретичної підготовки.

Наталія Германівна працює над проблемою: «Використання опорних схем та конспектів на уроках суспільно-гуманітарного циклу», тому педагог ставить перед собою завдання обрати педагогічну стратегію, що забезпечить здатність учня ефективно діяти за межами навчальних ситуацій, продуктивно розв'язувати у повсякденному житті реальні проблеми.

Новизна досвіду полягає у застосуванні та поєднанні елементів педагогічних технологій, тобто досвід носить комбінаторний характер.

«Звичайний учитель розповідає. Добрий учитель пояснює. Кращий учитель демонструє – показує. Справжній учитель дає насагу до навчання учням», -

цим принципом керується у своїй роботі Наталія Германівна.

Мета роботи вчителя: реалізувати свій творчий потенціал, виховати обдарованого, зацікавленого, працьовитого учня, допомогти учням реалізувати свої інтереси та творчі здібності.

Головним засобом досягнення цієї мети вчитель вважає створення поля креативності, в якому поєднуються простори педагогічної діяльності, педагогічні технології, психологія вікових особливостей та творчий розвиток. В основу формування поля креативності Наталія Германівна покладає технологію повного засвоєння матеріалу шляхом інтенсифікації навчального процесу на основі опорно-схемно-знакових моделей. Ключовим моментом у роботі вчителя Полуденко Наталії Германівни за технологією повного засвоювання навчального матеріалу є робота з опорними схемами та конспектами. Застосування цієї технології дає змогу швидкими темпами вивчати матеріал, навчати дітей від простого до складного, досягати безконфліктності, гласності, творчої перспективи у навчанні.

Застосування цієї технології дає змогу швидкими темпами вивчати матеріал, навчати дітей від простого до складного. Позитивом цього підходу є кількарразове вивчення матеріалу з використанням схемно-знакових моделей: $\angle$ – конфлікт; $\leftrightarrow$ – взаємозв'язок; $\Rightarrow$ – слідує; $\downarrow$ $\uparrow$ – перемога, поразка; +, – позитив, негатив; $\bigcirc$ $\square$ $\triangle$ – головне, другорядне, проміжне; суб'єкт + об'єкт + суб'єктивна сторона + об'єктивна

сторона = склад правопорушення; ? – проблема; ! – результат

Працюючи в рамках обраної технології, вчитель права виявив оригінальну знахідку цієї моделі, яка полягає в тім, що це образний, трохи незвичний, короткий символічний конспект, що дає змогу бачити тему цілісно (в системі), це своєрідна опора – дороговказ, де містяться окремі елементи інформації, зв'язки між ними, знаки, графіки, кольорові позначення, найсуттєвіші слова, малюнки. В умовах бурхливого потоку інформації такий прийом сприяє успішному навчанню.

Уроки за даною технологією, розроблені Полуденко Наталією Германівною.

Предмет: Практичне право

Дата

Клас:9

Тема уроку: Що таке правила та як вони виникають, які правила існують у суспільстві.

№ 1 У чому призначення правил.

Мета уроку: (очікувані результати)

- пояснювати що таке правила, розповідати як і чому вони виникають у суспільстві;
- наводити приклади різноманітних правил та сфер суспільно життя, де вони діють;
- вдосконалювати власне ставлення до правил співжиття людей та їх дотримання.

Обладнання: підручник «Правознавство. Практичний курс 9 клас» (О.І.Пометун, Т.О.Ремех), папір, маркери, лист оцінювання №6.

Основні поняття: правило, соціальні норми.

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу. Форма оцінювання №6. Самооцінка групи. **Орієнтований план і методи проведення уроку:**

I. Робота в парах, опрацювання тексту підручника «Правознавства. Практичний курс 9 клас» (О.І.Пометун, Т.О.Ремех) – 10 хвилин.

II. Опорна схема «Соціальні норми». Вправа «Види соціальних норм» (метод «Коло ідей») – 20 хвилин.

III. Рефлексія. Опорна схема «Функції прав» - 5 хвилин.

IV. Д/З. Оцінювання (форма №6) – 5 хвилин.

Хід уроку

I. Оргмомент.

II. Вивчення нового матеріалу: Що таке правила та як вони виникають.

1. Робота в парах (підручник с.10-11. Завдання 1). Згадайте ігри, учасниками яких ви були. Чи існували в іграх правила? Яке їх значення?

Прочитати фрагмент казки Л.Лагіна «Старий Хотабич»

Обговоріть: Чим керувався Хотабич «нагородивши» кожного м'ячем? Чому його винахід всі називали хуліганством? Яке значення правил у грі?

Т.ч. життєва необхідність призвела до встановлення спільних для всіх норм поведінки – правил, а свавілля та ігнорування інтересів інших призводить до конфліктів і викликає у всіх роздратування і незадоволення. Безпека роду – племені – народу – суспільства має назву – правило.

Правило – це загальноприйнятий спосіб або порядок дій, певне положення, в якому відображено взірець діяльності, або поведінки людини.

2. Які правила існують у суспільстві?

Галузі життя суспільства, де є правила

сім'я
школа
громадські місця
транспорт
етикет
дорожній рух

Еволюція норм у житті людей

звичаї
традиції
моральні
релігійні
правові

Що означає спільний корінь

о
а
да
ило
едний
ильно

Соціальні норми – це правила вироблені суспільством чи групою людей у процесі спільного життя і діяльності.

Працюючи в малих групах. Метод «Коло ідей» (підручник стор 12 завдання 3) Прочитайте наведені соціальні норми. Порівняйте їх за ознаками:

- яку сферу життя врегульовують;
- кому вони адресовані;
- як виникли;
- у який спосіб доводяться до відома тих, кого стосуються;
- що змушує людей дотримуватись їх. Визначте види соціальних норм (1-10).

III. У чому призначення правил?

Сформулюйте функції правил та порівняйте висловлені думки з текстом підручника.

Резюме: правила можуть порушуватись, і за різними причинами – різні наслідки, такі як при наявності чи відсутності повітря, води, сонця...

IV. Домашнє завдання: Вчити тему: «За якими правилами ми живемо»?

Повторити терміни : «юридична наука», «правознавство», «правило», «соціальні норми».

Індивідуальне: Завдання №5 ст.13.

Додаткове: Завдання №2 ст.13.

Самооцінювання результатів роботи на уроці (заповнення листка самооцінювання)

Самооцінка роботи в малій групі – ця форма дозволяє оцінити роботу малої групи самими учасниками груп. Можна просто ставити позначку у відповідній графі «х», відмічаючи, як працювала група в цілому або вписувати імена учасників групи.

Показники	Завжди	Звичайно	Іноді	Ніколи
1. Ми перевіряли чи учасники групи розуміють усе що їм треба зробити				

2. Ми відповідали на питання, даючи пояснення, коли це було необхідно				
3. Ми з'ясували те, що було нам незрозуміло				
4. Ми допомагали один одному з тим, щоб усі могли зрозуміти і застосувати на практиці інформацію, яку ми отримали				

Підписи учнів групи:

Підсумки участі учнів колегіуму в олімпіадах різних рівнів:

2005-2006 н.р. - Огняна Анна, учениця 9 класу, II місце в районній олімпіаді;

Поркіна Лілія, учениця 11 класу, III місце в районній олімпіаді.

2006-2007 н.р. - Криштальова Ірина, учениця 9 класу, II місце в міській олімпіаді;

Огняна Анна, учениця 10 класу, I місце в міській олімпіаді;

2007-2008 н. р. - Огняна Анна, учениця 11 класу, III місце в міській олімпіаді.

2008-2009 н.р. – Ткаченко Владислав, учень 9-Б класу, III місце в міській олімпіаді

2009 -2010 н.р.- Бруско Анастасія, учениця групи ЮМ – 22, III місце в міській олімпіаді

Меняйлов Олександр, учень групи Ю- 12, II місце в міській олімпіаді, III місце в обласній
2010 – 2011 н. р. - Довбиш Аліна, учениця 9-А класу, II місце в міській олімпіаді

Гарах Анна, учениця групи Ю-11, II місце в міській олімпіаді

Меняйлов Олександр, учень групи Ю-22, II місце в міській та III місце в обласній олімпіадах
2011 – 2012 н. р. - Гарах Анна, учениця групи Ю-21, I місце в міській та II місце в обласній олімпіадах

Цибуля Дмитро, учень групи Ю-11, I місце в міській олімпіаді

Розлома Дар'я, учениця 9-А класу, III місце в міській олімпіаді

Підсумки конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук:

2004-2005 н.р. – Поркіна Лілія – «Політичні і соціально-економічні права жінки як основа її правового статусу в національному праві України» (учитель Огняна Н.М.), I місце в міському та III місце в обласному конкурсах;

Нікітенко Олена – «Соціальна політика держави Україна в частині реалізації права особи на достатній життєвий рівень» (учитель Огняна Н.М.), II місце в міському та II місце в обласному етапах конкурсу.

2005-2006 н.р. – Нікітенко Альона - «Кадрова політика вищої освіти» (учитель Огняна Н.М.), II місце в міському та II місце в обласному конкурсі;

Поркіна Лілія – «Гендерна політика в школі»
(учитель Огняна Н.М.), I місце в міському та II
місце в обласному конкурсах,

Кривченко Наталія – «Банківська система України:
реалії та перспективи (учитель Огняна Н.М.),
III місце в міському конкурсі.

2006-2007 н.р. – Огняна Анна - «Місцеве
самоврядування: сучасні реалії і проблеми
вдосконалення» (учитель Огняна Н.М.), I місце
в міському та III місце в обласному конкурсах.

2007-2008 н.р. – Огняна Анна – «Перспективи
розвитку місцевого самоврядування в новій
політичній ситуації» (учитель Огняна Н.М.), I
місце в міському та II місце в обласному
конкурсах.

2008-2009 н.р. – Лисенко Анна – «Правове
забезпечення інформаційного права в Україні»
(учитель Тисленко Н.Г.), III місце у міському
конкурсі;

Гладир Денис – «Роль фінансів і банківської
системи в становленні національної економіки і
розвитку соціальної сфери України» (учитель
Огняна Н.М.), II місце у міському конкурсі та
обласному конкурсі

Самойленко Марія – «Напрямки вдосконалення
діяльності органів місцевого самоврядування та
необхідності пошуку нових принципів та
методів» (учитель Огняна Н.М.), I місце у
міському конкурсі та II в обласному конкурсі

2009 – 2010 н.р. – Меняйлов Олександр – «Проблеми
реалізації приватного права на землю в

Україні” (учитель Полуденко Н.Г.), III місце в міському конкурсі

Гладир Денис – “Україна в процесах міжнародної міграції робочої сили: масштаби, напрямки, наслідки” (учитель Огняна Н.М.), I місце в міському конкурсі, II місце в обласному.

2010 – 2011 н. р. - Меняйлов Олександр – «Удосконалення діяльності інститутів захисту права приватної власності на землю в Україні» (учитель Полуденко Н.Г.), I місце в міському та III місце в обласному конкурсах

Шунько Дар'я – «Взаємодія гілок державної влади як фактор стабільності конституційного ладу України» (учитель Огняна Н.М.), II місце в міському конкурсі

2011 – 2012 н. р. - Довбиш Аліна – «Захист прав дитини в Україні: де-юре, де-факто» (учитель Полуденко Н.Г.), II місце в міському конкурсі.

Інтеграційні форми організації правової освіти в Кременчуцькому колегіумі № 25

Інтегративно-діяльнісний підхід до формування інноваційного мислення учня і вчителя є характерним для навчально-виховного процесу Кременчуцького колегіуму.

Поняття інтеграції не є новим. Прогресивні педагоги (Я. Коменський, К. Ушинський, О. Герцен,

П. Каптерев, В. Сухомлинський та ін.) протягом багатьох років підкреслювали важливість взаємозв'язку між навчальними предметами для відображення цілісної картини світу та створенням

умов для правильного світосприйняття, а також необхідність узагальненого пізнання й цілісності пізнавального процесу.

Численні наукові дослідження свідчать про те, що майже всі предмети містять інтегровані знання.

З одного боку інтеграція дає можливість показати учням світ в цілому, подолавши роздрібнення наукових знань і розбиття їх по дисциплінах, з іншого боку, звільнений за рахунок цього навчальний час використовується для повноцінного впровадження диференціації у навчанні. Тобто, з практичної точки зору інтеграція зумовлює посилення міжпредметних зв'язків, впливає на зниження втомлюваності учнів від перевантаження, розширює сфери отримання інформації, підтримує мотивації у навчанні.

Сьогодні серед першочергових і актуальних напрямків творчої роботи вчителів Кременчуцького колегіуму можна визначити такі:

- побудова єдиної для вчителя і учня системи цілей і завдань навчання і виховання, які відповідають сучасним вимогам на кожному етапі навчання;
- вибір та побудова змісту навчання таким чином, щоб уникнути перевантаження учнів, одночасно враховуючи його індивідуальні потреби, тобто впровадження особистісного підходу до кожного учня;
- пошук і використання великої і різноманітної кількості методичних прийомів роботи, як традиційних, так і інноваційних для урізноманітнення форм проведення занять у навчально-виховному процесі.

Інтеграція може вирішити основні суперечності освіти – протиріччя між безмежністю знань і обмеженими людськими ресурсами.

Інтегративний характер навчання дає можливість здійснювати зв'язки між предметами як одного, так і різних циклів. Для розкриття основних положень теми важливо, щоб понятійний апарат спирався на зміст інших базових предметів, на інформацію, яку отримують учні із засобів масової інформації, літератури, мистецтва та на власний життєвий досвід самих школярів. Вони повинні вміти оперувати ілюстративним матеріалом з інших навчальних дисциплін, правильно визначати місце опорних міжпредметних знань у структурі своєї відповіді.

Здійснення змістовної і діяльнісної інтеграції навчальних дисциплін сприяє підвищенню мотивації до вивчення предмету, якості освіти та оптимізації процесу навчання, якнайповніше реалізувати індивідуальні можливості кожного учня, здійснювати цілісне наукове сприйняття навколишнього світу.

Інтеграційні процеси в освіті тривають, і вони різноманітні, але мета їх одна – розвинена, креативна особистість здібна до творчого пошуку.

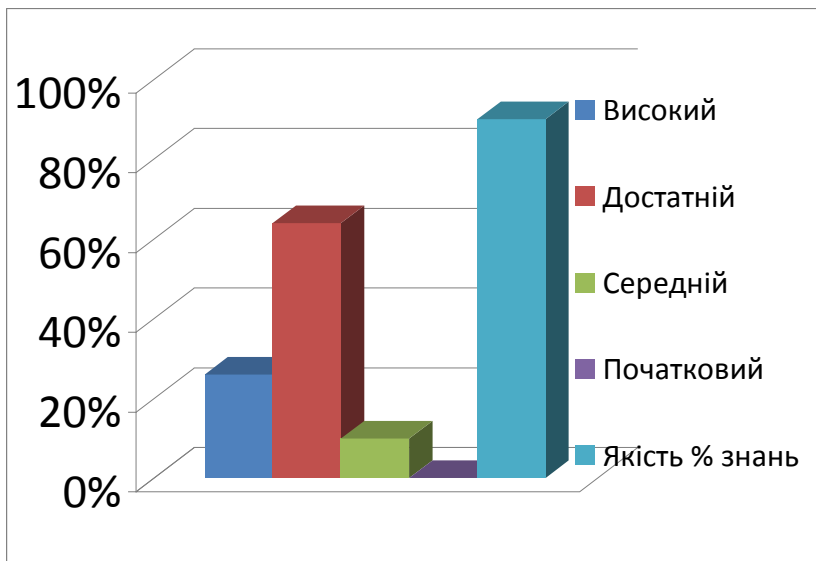
В таблиці подано основні напрями інтеграції правознавства з іншими навчальними дисциплінами, які використовують вчителі колегіуму.

ІНТЕГРАЦІЯ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС КРЕМЕНЧУЦЬКОГО КОЛЕГІУМУ № 25

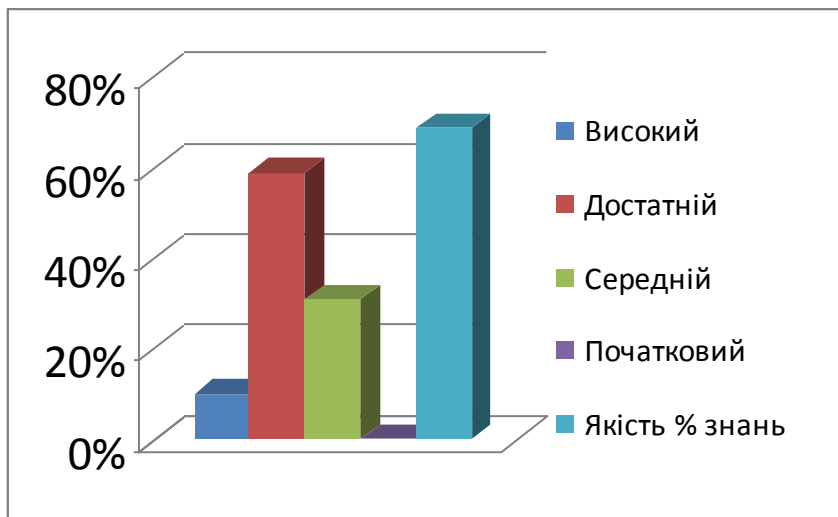
Навчальні предмети	Інтеграція навчального матеріалу з правом
Українська мова	Правила написання правових термінів. Опрацювання текстів правознавчого змісту. Написання творів на правову тематику. Мова ділової (юридичної) документації. Правова та політична культура спілкування фізичних та юридичних осіб. Авторське право.
Іноземні мови	Вивчення юридичних термінів, текстів, аудіо і відео сюжетів правового змісту. Вміння вести пошук юридичної інформації на іноземній мові. Формування та удосконалення вмінь розуміння суті категорійного апарату за різними системами права та у перекладі.
Інформатика	Обробка, збереження і передача правової інформації. Побудова статистичних та порівняльних таблиць, діаграм. Вміння працювати з оргтехнікою. Використання Інтернет в правознавстві. Розробка власних Web- сторінок та презентацій.
Математика	Розв’язування задач правового змісту. Обробка та аналіз статистичних даних. Уміння робити правову інтерпретацію отриманих результатів, моделювання, адаптування та прогнозування перспективних тенденцій у юриспруденції.
Історія	Історія держави і права. Правові пам’ятки світової та національної культури. Історія юридичної думки у міжнародній та вітчизняній площині . Еволюція конституціоналізму.

Психологія	Етапи юридичного грамотного спілкування. Психологія менеджменту: правова культура; успіх представника юридичної професії; спів відношення психологічних аспектів співпраці (держава – особа; держава – суспільство); формування сприятливого психологічного клімату у мотивації навчання, іміджу, дизайну в рамках правоохоронної і правовиховної діяльності.
Природознавство	Співвідношення природного та екологічного середовища з правовою сферою, нормативно-правова база використання та збереження природних ресурсів і довкілля.
Географія	Поєднання діяльності економічних регіонів, господарських комплексів, виробництва, міграції трудових ресурсів, міжгалузевих та зовнішньоекономічних зв'язків з господарською, земельною, фінансовою, сільськогосподарською, податковою галузями права, на основі міжнародної та національної нормативно-правової бази.
Фізика	Виробничі технології, НТП, альтернативні джерела енергії, добування корисних копалин, та їх ефективне використання для задоволення потреб та інтересів людини і суспільства з точки зору екологічного, господарського, авторського, цивільного, адміністративного та інших галузей права.
Хімія	Застосування міжнародного та національного галузевого законодавства для організації технологій виробництва. Розміщення хімічних виробництв в Україні і світі; проблеми хімічного виробництва в ракурсі природних потреб та конституційних інтересів громадян.

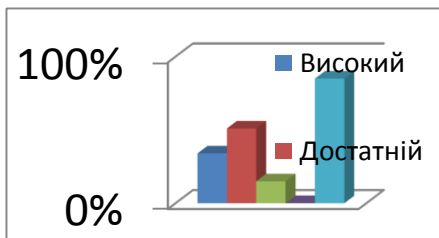
Рівень навчальних досягнень
 Рівень навченості учнів з курсу
 “Права людини в Україні” (6 клас)

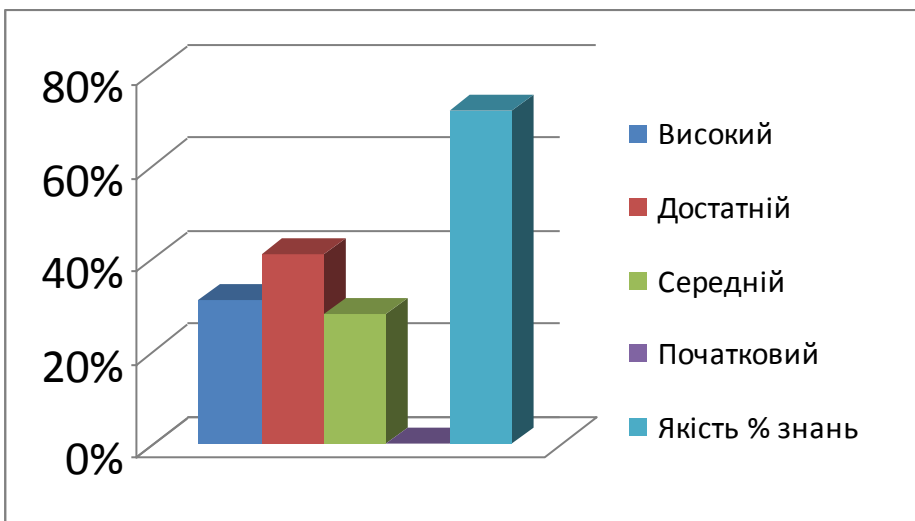
Рівень навченості з курсу
 “Живи за правилами” (7 клас)

Рівень навченості з курсу “Вчимося бути громадянами” (8 класу)

Рівень навченості з курсу “Громадянська освіта” (9 –і кл., ю-21,Ф-12)

Методи викладання повинні відповідати наступним вимогам:

- зацікавити учнів життєвою важливістю і актуальністю порушуваних при вивченні проблем;
- примусити учнів задуматися над питаннями, які вивчаються, питаннями відносин між людьми, а також між громадянином і державою;
- стимулювати учнів формувати свою думку і вільно її висловлювати;
- вчити учнів спілкуватися один з одним, вирішувати конфлікти, які виникають між людьми на основі толерантності, поваги людської гідності і прав людини;
- створювати в класі атмосферу поваги і рівності; без якої про ефективну громадянську освіту говорити немає сенсу.

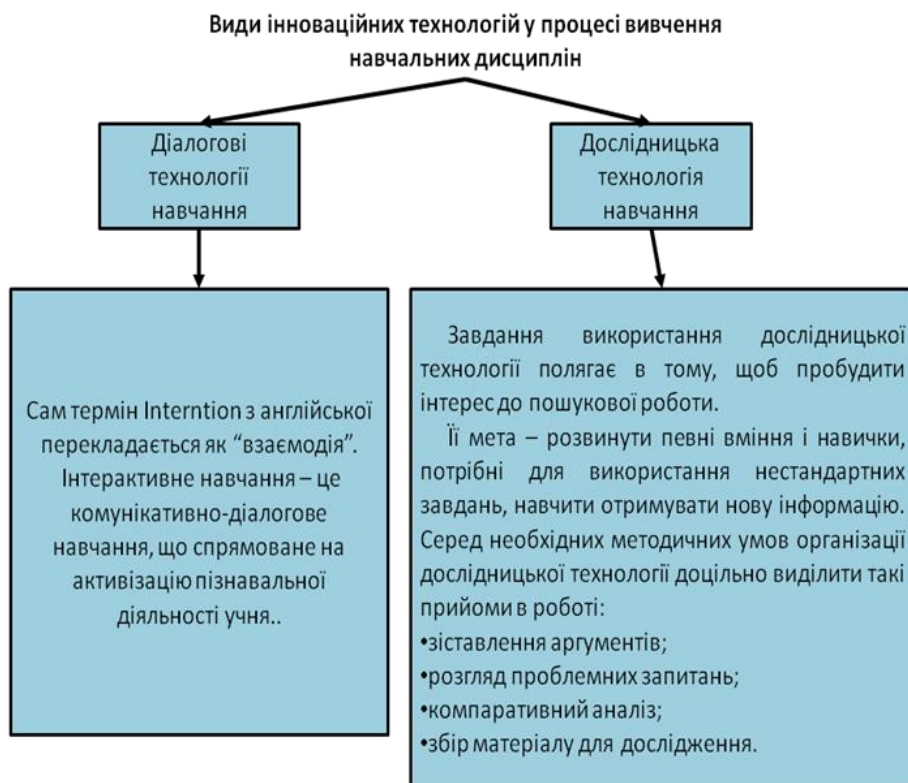
Урок залишається основною формою організації навчального процесу. Необхідно пам'ятати, що сучасний урок – це перш за все урок, на якому створено реальні умови для інтелектуального, соціального, морального становлення особистості учня, що дозволяє досягти високих результатів за визначеними метою та завданням.

На урок, як складову навчально-виховного процесу, впливають такі чинники:

- соціальні та економічні умови розвитку суспільства;
- державне замовлення школі на підготовку майбутніх громадян, здатних задовольнити актуальні потреби суспільства;

- державні стандарти та програми з їхніми цілями та предметним змістом;
- сучасні педагогічні концепції та технології з їхніми цілями, принципами, організацією навчання;
- особистість учителя (його стиль спілкування з учнями, рівень фахової підготовки, ступінь володіння методичними прийомами та вміння враховувати психологічні особливості кожного учня, тощо).

Зміна змісту освіти на сьогоднішньому етапі розвитку вітчизняної школи веде до зміни її технологій.

Вивчення досвіду роботи з визначеної проблеми дозволяє зробити висновки про те, що ефективними технологіями навчання є:

- проектні технології, що забезпечують інтеграцію різнопредметних знань і вмінь з різних видів діяльності;

- ігрові технології, що формують уміння розв'язувати творчі завдання на основі вибору альтернативних варіантів;

- тренінгові технології, спрямовані на розвиток творчого мислення, комунікативної, психологічної компетентності учнів.

- інтерактивне навчання - це, насамперед, діалогове навчання, під час якого здійснюється взаємодія вчителя та учня.

- інформатизація передбачає використання в навчальному процесі різноманітних комп'ютерних технологій, які є інноваційними.

Різнманітність інноваційних технологій робить процес навчання дійсно творчим, збуджує зацікавленість учнів, поліпшує розуміння і засвоєння матеріалу.

Методичні форми роботи дають такі відсотки:

- Лекція — 5 % засвоєння;
- індивідуальне або групове читання — 10 % засвоєння;
- аудіовізуальний метод—20 % засвоєння;
- демонстрування — 30 % засвоєння;
- групові дискусії — 50 % засвоєння;
- активне навчання (рольові ігри, розігрування ситуацій) — 70 % засвоєння;

- навчання інших — 90 % засвоєння.

Зазначені технології ставлять дитину в позицію творця, а не виконавця чужої волі.

Інноваційні технології навчання в колегіумі— шлях до підвищення якості освіти, зацікавленості учнів у навчанні. Вони дають змогу диференціювати та індивідуалізувати процес навчання, формують внутрішню мотивацію до активного сприйняття, засвоювання та передачі інформації, сприяють формуванню комунікативних якостей учнів, активізують розумову діяльність.

**Як творча лабораторія в колегіумі №25 діє
майстер-клас учителів правознавства, яким керує
Огняна Н.М.**

Створення міліцейського класу.

З метою забезпечення поглибленого вивчення соціально-правових предметів, формування профорієнтації на службу в міліції, виховання патріотизму, відданого служіння Вітчизні, в колегіумі №25 прийнято рішення про створення міліцейського класу на базі 10 класу. Із цією метою в закладі було проведено засідання Координаційної ради з питань профілактики правопорушень за участі голови Автозаводської райради Коваленка В.М., заступника голови райради Добрунова В.В., начальника МУ УМВС України в Полтавській області Зюбаненка С.В., начальника Автозаводського РВ КМУ УМВС України в Полтавській області Душейка О.М., командира в/ч №3059 Аленіна О. Г., начальника управління освіти Москалика Г. Ф., де було підписано Положення про створення профільного міліцейського класу.

**Положення
про профільний міліцейський клас на базі
Кременчуцького колегіуму №25
Кременчуцької міської ради
Полтавської області**

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення визначає особливості прийому учнів, зміст та організацію загальноосвітнього процесу в профільному міліцейському класі, створеному на базі Кременчуцького колегіуму №25 Кременчуцької міської ради Полтавської області.

1.2. Положення розроблено на підставі Конституції України, Законів України “Про освіту”, ”Про загальну середню освіту”, ”Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу”, Типового положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010р. №778, Інструкції про порядок прийому учнів до загальноосвітніх начальних закладів на конкурсній основі, Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, інших нормативно-правових актів, статуту закладу.

1.3. Мета створення міліцейського класу:

- забезпечити поглиблене вивчення соціально-правових предметів, програми повного загально-шкільного циклу.

1.4. Задачі:

- виховання стійкого пріоритету здорового способу життя, патріотизму, готовності до захисту Вітчизни;
- підготовка учнів до вступу в вищі навчальні заклади МВС України;
- формування в учнів цілеспрямованої професійної орієнтації на службу в міліції.

1.5. Профільний міліцейський клас створюється на третьому ступені навчання(10-11-класи).

2. Порядок прийому учнів до профільного міліцейського класу.

2.1. Порядок прийому до профільного класу визначається Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу», Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010р. №778, іншими нормативно-правовими актами, статутом закладу.

2.2. Прийом до профільного міліцейського класу проходить на підставі заяви від батьків або осіб, які їх замінюють, учнів, які виявили здібності до поглибленого вивчення предметів загальнообов'язкових дисциплін, на підставі свідоцтва про загальну середню освіту за результатами державної підсумкової атестації по закінченню 9 класу); виписки з амбулаторної медичної картки; обстеження психолога; здачі нормативів з фізичної підготовки.

2.3. При зарахуванні до профільного міліцейського класу перевагою користуються учні, що мають високі бали в свідоцтві про загальну середню освіту, а також високі досягнення в спорті.

2.4. Зарахування учнів до профільного міліцейського класу проводить комісія, до складу якої наказом керівника навчального закладу входять вчителі колегіуму, практичний психолог, представники органів внутрішніх справ міського та районного управлінь міліції (за згодою).

2.5. Відрахування з профільного міліцейського класу відбувається відповідно до Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010р. №778

3. Зміст та організація діяльності профільного міліцейського класу

3.1. Організація навчально-виховного процесу відбувається спільно з органами внутрішніх справ м.Кременчука. Основним документом, що регулює навчально-виховний процес, є робочий навчальний план, що складається на основі Типових навчальних планів, розроблених і затверджених Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. Робочий навчальний план погоджується Радою колегіуму, міською СЕС і затверджується управлінням освіти виконавчого комітету Кременчуцької міської ради. Направленість класу визначається навчальними предметами правового напрямку, заняттями із загальної фізичної підготовки.

3.2. Факультативні заняття проводяться за програмами, затвердженими міським науково-методичним центром, обласним інститутом підвищення кваліфікації.

3.3. Програмне забезпечення профільного навчання забезпечується загальноосвітнім закладом.

3.4. Наповненість профільного міліцейського класу встановлюється відповідно до Типового положення про загальноосвітній навчальний заклад.

3.5. Навчальний процес в профільному міліцейському класі має особистісно орієнтовану направленість.

3.6. Учні міліцейського класу носять форму та мають спеціальну символіку.

3.7. Реалізація додаткового навчання учнів відбувається на базі Автозаводського районного відділу міліції(за положенням) та на базі військової частини №3059(за погодженням).

3.8. Державна підсумкова атестація в профільному міліцейському класі проходить відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію. Для випускників профільного міліцейського класу іспит з профільної фізичної підготовки є обов'язковим.

3.9. Адміністрація навчального закладу, Автозаводська району рада, міське управління міліції укладають угоди про співпрацю, спільну діяльність та про подальше навчання випускників у вищих навчальних закладах МВС України.

3.10. По закінченню профільного міліцейського класу органами МВС видається цільове направлення.

**Система організації правового виховання в
колегіумі №25.**

Структура організації правової освіти і виховання учнів колегіуму

Первинна профілактика правопорушень

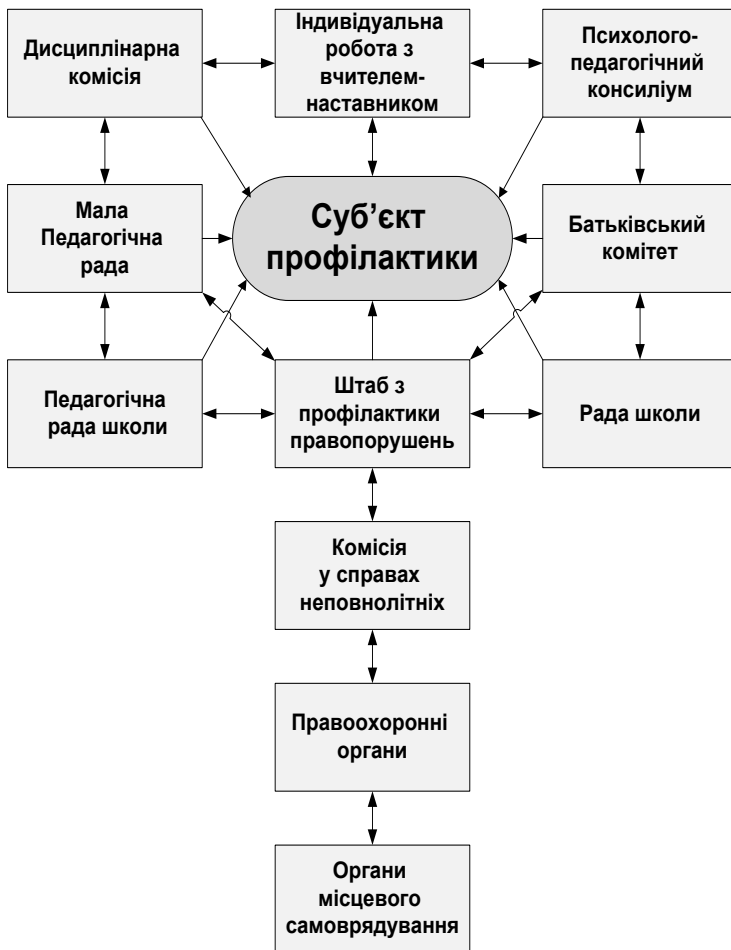

Структура організації правової освіти і виховання учнів колегіуму Вторинна профілактика правопорушень

Структура організації правової освіти і виховання учнів колегіуму Третинна профілактика правопорушень

Робота з учнями, котрі перебувають на обліку, як схильні до правопорушень

Це первинна профілактика, в основі якої лежить правова освіта та виховання; вторинна профілактика, в основі якої – психологічна та соціальна реабілітація учня; третинна профілактика – направлена безпосередньо на суб'єкт виховання.

Розроблено 9-годинну програму бесід на право освітню тематику.

Систему організації роботи щодо профілактики відхилень у поведінці учнів мають класні керівники.

Із метою попередження правопорушень, у колегіумі видано ряд розпорядчих документів, заведено соціальні паспорти класів, запроваджено Кодекс честі учня колегіуму, Еталон випускника. При плануванні виховної роботи кожен класний керівник визначає оперативні цілі щодо кожного учня. Проводиться облік дітей особливих категорій, створюється картотека, складаються акти обстежень житлово-побутових умов, ведеться журнал індивідуальних бесід з учнями, схильними до правопорушень, за якими закріплено досвідчених педагогів-наставників.

СХЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ роботи класного керівника з учителями щодо профілактики відхилень у поведінці учнів

Вивчення стосунків учителів з учнями.

Вивчення рівня сформованості професійних педагогічних якостей вчителів.

Вивчення ступеня дотримання вчителями педагогічної принципності в оцінюванні поведінки, знань, умінь і навичок учнів

Вивчення ступеня участі вчителів у профілактичній роботі з “важкими” учнями

Анкетування учнів на тему: «Ви і Ваші вчителі».

Анкетування вчителів на тему: «Ви і Ваші учні».

Проведення малої педради «Шляхи удосконалення роботи вчителів з профілактики порушень дисципліни і підвищення успішності учнів» *(за матеріалами анкетування)*.

У закладі проводяться Декади правової культури, боротьби з ВІЛ/СНІДом, години спілкування на правознавчу тематику, скоординовано спільну роботу з КМСН, притулком «Промінь», службою у справах неповнолітніх Автозаводського райвиконкому. Діє Університет педагогічних знань для батьків, куди запрошуються працівники міліції.

Місячник правової культури та пропаганди правових знань.

Різноманітними, цікавими та пізнавальними були заходи, що організовувалися протягом місяця (родинне свято «Моральні устої сім'ї – основа правової держави», інтерактивна гра «Малі діти – великі права», виховний захід «Свято духовності», акція, ініційована учнями другого курсу за темою: «Толерантність» та інші)

Та особливо цікавим і насиченим видався День прав дитини, що проводився 21 листопада в рамках Місячника. Вже стало традицією відзначати його у навчальному закладі у день прийняття Конвенції про права дитини.

День розпочався радіолінійкою «20 листопада – День прав дитини».

Позакласний захід, підготовлений учнями групи Ю-11 (10 клас) за ініціатииви вчителя-методиста правознавства Н. М. Огняної з теми: «Вивчення прав людини – найголовніший урок у нашому житті», зібрав велику шкільну аудиторію учнів третіх та четвертих класів.

Також в цей день для учнів початкової школи було організовано лекторій «Права дитини».

Учні ж п'ятих класів відвідали «Планету прав дитини».

Фотогалерея Місячника правової культури та пропаганди правових знань.

Виставка юридичної літератури

Родинне свято «Моральні устої сім'ї –
основа правової держави»

Свято права «Вивчення прав людини – найголовніший
урок у нашому житті»

Виховний захід «Свято духовності»

Інтерактивна гра «Малі діти – великі права»

Лекторій для учнів початкової школи «Права дитини»

Акція учнів другого курсу за темою: «Толерантність»

Виховний захід для учнів 5-х класів
«Планета прав дитини»

**План заходів по проведенню
«Місячника правових знань» у Кременчуцькому
колегіумі №25 Кременчуцької міської ради
Полтавської області з 01. 11. 2011 по 30. 11. 2011**

№	Назва заходу	Дата	Клас	Відповідальний
1	Засідання МК по питанню проведення Місячника правових знань з метою подолання правового нігілізму, підвищення рівня правової освіти, виховання в учнівської молоді поваги до права в колегіуму з 01 – по 30 листопада 2011р.	01. 11	Члени гучнівського самоврядування	Завуч з НВР Огняна Н. М.

2	Радіолінійка «Правовий простір громадян України на виконання Наказу Кременчуцького управління освіти № 1085 від 25. 10. 2011р.	01. 11	5 - 11	Завуч з ВР Лобан Т. А.
3	Виховні години: «Гендерна рівність», «Боротьба з торгівлею людьми»	Що- поне- ділка	5 - 11	Завуч з ВР Лобан Т. А.
4	Конкурс плакатів «Галу- зеве право України»	02. 11	9 - 11	Вчителі права
5	Оформлення куточка «Правовий простір дитинства – І»	03. 11	5 - 9	Психолог Вишинська Т. І.
6	Створення прекуту «Правовий простір дитинства – ІІ»	04. 11	І – ІІ курс	Вчитель права Полуденко Н. Г.
7	Оформлення стіннівок «Правовий статус громадян України»	04. 11	9 клас	Вчитель права Полуденко Н. Г.
8	Засідання комісії з правовиховної роботи	09. 11 23. 11	5 - 11	Завуч з ВР Лобан Т. А.
9	Анкетування «Що ви знаєте про свої права?»	07. 11	5 - 9	Психолог Вишинська Т. І.
10	«Я + Я» засідання гуртка юних правознавців.	07. 11	5 - 11	Керівник гуртка Полуденко Н. Г.
11	Засідання МАН. Секція права.	08.11	9 - 11	Завуч з НВР Круглова Т. А.

12	Круглий стіл Закон України «Про мову»	08. 11	Ю - 22	Вчитель української мови
13	Консультують юні правознавці «Запитуйте? Відповідаємо!»	08. 11	9 - 11	Вчитель права Полуденко Н. Г.
14	Створення стенду «Роль права у світовому та європейському співтоваристві»	08. 11	10 - 11	Вчитель права Полуденко Н. Г. Волосян Н. О.
15	Спільний проект учнів та вчителів права «Історія права»	09. 11	9 – 11	Кафедра суспільних наук
16	Моніторинг. Уповноважений з прав людини в Україні.	10. 11	8 - 11	Вчитель права Полуденко Н. Г.
17	Виставка юридичної літератури у бібліотеці та бесіда про співвідношення прав і обов'язків учнів.	11. 11	5 - 11	Бібліотека р колегіуму
18	Правовий турнір «ЗДПЛ»	11. 11	9 клас	Вчитель права Огняна Н. М.
19	Вікторина «СКПЛ»	14. 11	8 клас	Вчитель права Полуденко Н. Г.
20	Диспут «Права неповнолітніх та Інтернет»	14. 11	5 - 11	Класні керівники

21	Юридична вітальня «Міжнародна нормативно – правова база з прав людини»	14. 11	9 - 11	Вчителі права
22	Конкурс дитячих малюнків «Ми різні, але ми рівні»	14. 11	5 - 6	Вчитель права Полуденко Н. Г.
23	Радіолінійка «20 листопада – Міжнародний день прав дитини»	15. 11	5 - 11	Завуч з ВР Лобан Т. А.
24	Презентація методичних рекомендацій Кременчуцького управління юстиції з галузевого права України.	15. 11	5 - 11	Кремен- чуцьке управління юстиції
25	Оформлення стенду «Права дитини в дії»	16. 11	1 - 11	Класні керівники
26	Створення стенду «Це цікаво знати!»	16. 11	5 - 11	Вчителі права
27	Виставка «Творчий доробок вчителів правознавства колегіуму №25»	17. 11	Вчителі право- знав- ства	Завуч з НВР Огняна Н. М.
28	Акція учнів другого курсу за темою: «Толерантність»	17. 11	5 клас	Психолог Вишинська Т. І.
29	Майстер – клас «Використання опорних схем і сигналів на уроках суспільно – гуманітарного циклу»	17. 11	Вчителі право- знав- ства	Вчитель права Полуденко Н. Г.

30	Відкритий урок з правознавства за темою «Захист прав дитини в Україні»	17. 11	Вчителі права	Вчитель права Полуденко Н. Г.
31	Презентація мультимедійного проекту «Інноваційні підходи до правової освіти та виховання школярів»	17. 11	Класні керівники	Завуч з ВР Лобан Т. А.
32	Операція «Патріот».	17. 11	Члени гуртка «Патріот»	Керівник гуртка «Патріот» Осадча Н. О.
33	Творчість учнів колегіуму «Вивчення прав людини – найголовніший урок в нашому житті»	18. 11	5 - 11	Вчителі права
34	День прав дитини	21. 11	1-11	Вчителі права Класні керівники
34	Презентація здобутків кращих правознавців колегіуму «Гуманітарний потенціал України»	21. 11	9 - 11	Вчителі права
35	Акція «Знай свої права»	21. 11	I – II курс	Вчитель права Полуденко Н. Г.
36	Учнівський проект «Україна багатопартійна»	22. 11	I – II курс	Вчитель права Полуденко Н. Г.

37	Зустріч з батьками «Хімічна та нехімічна залежність»	23. 11	5 - 11	Кл. керівники
38	Конкурс творчих робіт «Спасибі – ні»	24. 11	5 - 9	Класні керівники
39	Презентація проекту «Вибори в Україні. Рідне місто»	24. 11	I – II курс	Вчитель права Полуденко Н. Г.
40	Тренінгові заняття «Як навчати школярів розв`язувати конфлікти між собою?»	25. 11	5 - 11	Класні керівники
41	Батьківські збори «Хай завжди буду я»	28. 11	I – II курс	Класні керівники
42	Фрагмент уроку «З історії правозахисного руху в Україні»	29. 11	5 - 11	Вчителі історії
43	Круглий стіл «Насильство серед неповнолітніх – гра чи правопорушення?»	29. 11	5 - 11	Класні керівники
44	Олімпіада I тур «Правознавці – 2011»	29. 11	9 - 11	Вчителі права
45	Тренінг «Рівний - рівному»	30. 11	7 - 8	Вчитель права Полуденко Н. Г.
46	Стіннівка «Знаємо свої права, виконуємо обов`язки»	30. 11	10 клас	Вчитель права Полуденко Н. Г.

У рамках Місячника правової культури й правових знань започаткуваний новий творчий проект «Від шкільної лави - до лав МВС», який передбачає плідну співпрацю колегіуму та військової міліцейської частини №3059 через пізнавальні, культурно-освітні контакти протягом року.

Напередодні Дня міліції 16 грудня в нашому навчальному закладі відбувся святковий концерт, були запрошені співробітники районного та міського відділів міліції, а також командир в/ч №3059 Аленін Олександр Геннадійович та заступник командира з ВР Кузякін Володимир Миколайович. Під час урочистостей був підписаний Меморандум про співпрацю між нашим навчальним закладом та військовою частиною. Свої підписи під документом поставили директор колегіуму №25 Москалик Т. О. та командир в/ч №3059 Аленін О.Г.

У рамках проекту учні 9-х класів колегіуму побували в частині, де прослухали лекцію психолога Попадюка Юрія Михайловича на тему «Становлення особистості. Попередження шкідливих звичок», а учні

I курсу (10 класи) запросили до себе заступника командира в/ч Кузякіна Володимира Миколайовича, який розповів про особливості служби, побут військовослужбовців, відповів на численні запитання юнаків та дівчат.

У закладі був успішно запроваджений проект «Колегіум №25 – територія правової культури». Мету переслідуємо таку – виховання правової культури, громадської відповідальності, активної протидії проявам аморальності, профорієнтаційна діяльність. Проект видався успішним.

Профільний табір «Мала міліцейська академія».

Завдяки нашим шефам активно діє літній профільний табір відпочинку для дітей «Мала міліцейська академія». Курсанти табору змогли побувати у військовій частині, міському, Автозаводському відділі міліції, у розпліднику службового собаківництва, в колонії для неповнолітніх, у притулку «Промінь», ознайомитися з роботою водної міліції. Дівчата й хлопці змогли побачити озброєння, техніку, роботу кінологів, кататися на міліцейському катері, стріляти в тирі, спілкуватися з вихованцями колонії – малолітніми злочинцями, бачити монітори стеження, дактилокарти, роботу експертів, були присутніми на прес-конференції для засобів масової інформації. Курсанти мають камуфльовану форму, значки особливого зразка, Кодекс честі, ведеться відеолітопис, який ми записуємо щорічно на диски й даруємо курсантам.

Табір визнаний як один із найкращих профільних таборів. Маємо нагороди, грамоти. Дівчата й хлопці є героями телевізійних студій «Візит», радіо «Європа-плюс», «Шансон», республіканських та міських мас-медіа.

Багато хто з дітей у майбутньому прагне пов'язати свою долю зі службою в системі МВС. Про це та інше діти пишуть у Книзі відгуків.

Щороку ми беремо участь у міському конкурсі на кращу постановку правовиховної роботи. Випущені збірки: «Учитель торкається вічності. Система правовиховної роботи в колегіумі №25» (2005 р.), «Життя і здоров'я людини – найвища цінність держави» (2005 р.), «Інноваційні підходи до правової освіти та виховання школярів» (2008 р.), «Основні засади правоосвітньої та правовиховної роботи в Кременчуцькому колегіумі №25» (2011 р.), «Від шкільної лави – до лав МВС (двовимірність навчально-виховного простору)» (2012 р.)

Основними завданнями концепції превентивного виховання є:

- створення умов для формування позитивних якостей особистості, що сприяють інтелектуальному, морально-етичному, естетичному розвитку, виробленню стійкості до негативних впливів;
- забезпечення соціально-психологічної діяльності, педагогічно зорієнтованої на протидію втягування дітей і молоді в негативні ситуації;
- надання комплексної психолого-педагогічної та медико-соціальної допомоги тим неповнолітнім, які її потребують;
- забезпечення адекватної соціальної реабілітації неповнолітніх, які вчинили протиправні дії або зловживають психоактивними речовинами;
- утвердження принципів загальнолюдської моралі, справедливості, патріотизму, працелюбності, інших добродієв;

- допомога суттєво збагатити знання, формування в кожного бажання свідомого прагнення до вдосконалення власного „Я”;
- стимулювання до здорового способу життя і позитивної соціальної орієнтації, сприяння валеологізації навчально-виховного процесу, навчанню з раннього віку навичкам охорони власного життя і здоров'я.

На виконання Закону України «Про освіту», Програми «Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України», Обласної програми системи виховання учнівської молоді на період до 2012 року, наказу Міністерства освіти і науки України №844 від 25.12.2006 року «Про вжиття додаткових заходів щодо профілактики та запобігання жорстокому поводженню з дітьми», з метою профілактики правопорушень серед неповнолітніх, запобігання злочинності, превентивного виховання, в колегіумі створено комісію з попередження правопорушень, засідання якої проводяться кожного 4-го вівторка місяця.

На засіданнях заслуховуються питання стану дисципліни, відвідування занять, успішності учнів, дається аналіз стану правового виховання, обговорюються питання соціально-педагогічного патронату підлітків девіантної поведінки, координації спільних зусиль колегіуму та органів виконавчої влади.

З метою профілактики правопорушень, старший оперуповноважений відділення кримінальної міліції у справах дітей Автозаводського РВ зустрічається з

дітьми, схильними до правопорушень, з'ясовує причини відхилень у поведінці, дає поради. А в рамках Місячника правової культури до закладу завітала начальник КМСН Лазоренко Ю.К., яка зустрілася з усіма бажаючими й відповіла на численні питання учнів.

У закладі розроблено 9-годинну програму бесід на правоосвітню тематику.

Класні керівники мають систему організації роботи щодо профілактики відхилень у поведінці учнів: річний план роботи класного керівника особливого зразка, щоденники профілактичної роботи та психолого-педагогічного спостереження. В колегіумі ведеться щомісячна звітність про відвідування уроків учнями. Дане питання розглядається на нарадах при директорі.

Проведено облік дітей особливих категорій, створено картотеку, складено акти обстежень житлово-побутових умов, заведено журнал індивідуальних бесід з учнями, схильними до правопорушень, закріплено досвідчених педагогів-наставників.

Ведеться строгий облік стану відвідування занять не лише за день, але й протягом дня, фіксуються спізнення, екрани вивішуються в учительській для оперативного реагування.

Ми залюбки відгукуємося на проведення міських конкурсів-фестивалів «Молодь обирає здоров'я» (у номінації «Оригінальне фото» робота Мур Олександри посіла III місце в області), конкурсів малюнків «Світ права очима дітей» (цього річ ми відправили дві роботи уч.7-Б класу Іващенко Валерії).

Проводиться значна лекційно-роз'яснювальна робота провідними спеціалістами Центру «Здоров'я», Кременчуцького наркологічного диспансеру, Кременчуцького центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, КМСН.

Лекція медичного психолога Кременчуцького наркодиспансеру Берлізової І.Г. для учнів 9-х класів «Профілактика хімічної залежності»

**Лекція головного спеціаліста КМЦ СССДМ
Дмитренко А.Г. для учнів 8-9 класів
«Трудові права неповнолітніх»**

Щомісяця виходимо в ефір міського радіо, щопонеділка працює радіо колегіуму «Інформаційний кошик», а наша газета «Ластівка колегіуму» посіла III місце в обласному конкурсі шкільної преси, і вже три роки поспіль стає дипломантом Національного конкурсу шкільних газет, організованого Національною спілкою журналістів України, Академією педагогічних наук України та коледжем преси та телебачення м. Києва.

Широка мережа гуртків, клубів, секцій допомагає молоді проявити свої здібності, скеровує їхню зайнятість у корисне русло.

Пріоритетна роль у реалізації завдань превентивного виховання школярів належить **психологічній службі**, яка діє в колегіумі, її очолює практичний психолог Вишинська Т.І. Вона займається корекційно-розвивальною, просвітницькою, консультативною, організаційно-методичною діяльністю.

Бере активну участь у засіданні малих педагогічних рад, лекторіях для батьків, проводить діагностування (анкетування, дослідження), тренінгові заняття.

Студійне заняття «Діти: злочин і кара»

Запровадити ідеї толерантності в життя, утвердити їх у людській свідомості, поведінці можна лише за допомогою освітньо-виховної системи, з використанням засобів педагогіки толерантності. Задля реалізації цієї мети з молодшими школярами, п'ятикласниками, підготовлені учні старших класів проводять заняття «Вчимося жити в мирі і злагоді». Для старшокласників проводяться тренінгові заняття, диспути, рольові ігри, під час яких у дітей є

можливість відпрацювати різноманітні форми неагресивної поведінки.

Участь у II обласному зльоті підлітків-інструкторів програми «Рівний рівному»

**Тренінгове заняття для 5-х класів
«Твоє життя – твій вибір»**

Результати анкетування з проблеми наси́льства та агресії серед учнів

Дане соціально-психологічне дослідження проведено з метою вивчення проблеми проявів насильства та агресії в учнівському середовищі, а також надання рекомендацій для педагогічних працівників щодо профілактики вказаних явищ.

В опитуванні взяли 134 учні 6-11-х класів (грудень, 2011 р.)

Сучасні заклади освіти й виховання зберігають статус одного з основних інститутів соціалізації особистості, її становлення і розвитку. Відповідно дорослі, які здійснюють контроль за навчальними закладами і які працюють у них, зобов'язані забезпечити умови, які б сприяли утвердженню людської гідності дитини та її розвитку.

Проблема насильства над дітьми залишається актуальною для України, незважаючи на те, що на законодавчому рівні будь-які прояви насильства по відношенню до дитини, зокрема фізичне покарання, заборонені.

У психологічній науці відсутнє єдине визначення поняття «агресія». В рамках теорії диференційних емоцій, агресія визначається як ворожа дія або поведінка.

Агресія – індивідуальна або колективна поведінка або дія, спрямована на нанесення фізичної або психічної шкоди, навіть на знищення іншої людини чи групи. Основні форми – агресія реактивна, агресія ворожа, агресія інструментальна та авто агресія.

Агресивність – стійка особистісна риса – готовність до агресивної поведінки.

Основними формами агресивної поведінки є:

- Фізична агресія, тобто застосування фізичної сили проти іншої людини;
- Негативізм, спрямований проти керівництва і встановлених правил;
- Підозріливість, тобто недовіра до людей, яка ґрунтується на переконанні, що вони мають намір зашкодити;
- Вербальна агресія, тобто вираження своїх почуттів через чвари, образи, приниження;
- Аутоагресія – агресія, спрямована на самого себе.

Розрізнявання понять «агресія» і «агресивність» дуже важливе. З одного боку, не всі агресивні дії пояснюються агресивністю особистості. З іншого – агресивність людини не завжди виявляється в агресивних діях.

Найбільш типовими наслідками насильства в сім'ї стають такі поведінкові прояви у дітей (і саме на них найчастіше скаржаться вчителі та батьки): бійки, конфлікти з оточуючими, низька шкільна успішність, пропуски уроків без поважних причин, незвичайна замкненість. До емоційних проблем таких дітей можна віднести підвищену агресивність, переважно погіршений настрій, високу тривожність та наявність страхів, нестійкість почуттєвої сфери, легке коливання емоцій та їх надмірна сила, часто неадекватна ситуації (лють

або істеричні ридання у відповідь на незначні зовнішні подразники).

Перше питання анкети покликане з'ясувати, чим насичений вільний час школярів. Як відомо, правильна організація дозвілля сприяє формуванню у дітей культури спілкування, зміцненню сімейних зв'язків, створює умови для самореалізації і самовиховання особистості. Результати опитування представлені на діаграмі 1.

Діаграма 1.

Як зазвичай ти проводиш свій вільний час?

Отримані результати засвідчують, що переважна більшість школярів нерационально використовують свій вільний час, просто гуляючи на вулиці (69%), працюючи за комп'ютером (54,4%) та слухаючи музику (46,2%). Незначна кількість дітей відвідують гуртки, студії, секції та читають. Тому однією з головних задач дорослих (батьків, вчителів, громадськості) - організація дозвільної зайнятості дітей та підлітків, удосконалення та розширення

переліку наданих культурних послуг, надати молодому поколінню необхідну кількість альтернативних способів існування, цілей і цінностей, норм, заради яких варто було б наполегливо вчитися, працювати, дотримуватися певних стандартів поведінки.

Наступне питання анкети має визначити, чи стикалися діти з випадками агресивної поведінки. Результати висвітлені на діаграмі 2.

Діаграма 2.

Як часто ти помічаєш з боку учнів школи прояви агресивної поведінки?

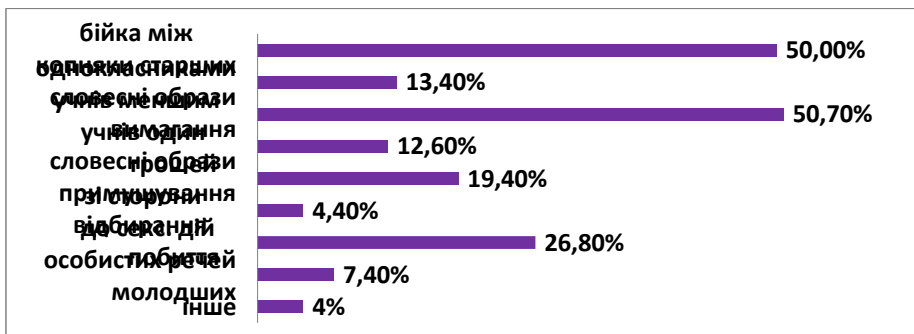

Відповіді половини респондентів вказують на наявність поодиноких випадків агресивної поведінки з боку учнів школи. 38% школярів систематично стають свідками проявів агресивної поведінки. Разом із цим 11,9% дітей ніколи не стикалися з подібною поведінкою.

Задля профілактики негативних явищ в учнівському середовищі необхідно дізнатися, з якими формами протиправної поведінки стикалися школярі. Відповіді на це питання представлені на діаграмі 3.

Діаграма 3.

З якою формою насилля та агресії ти безпосередньо зустрічався або був свідком?

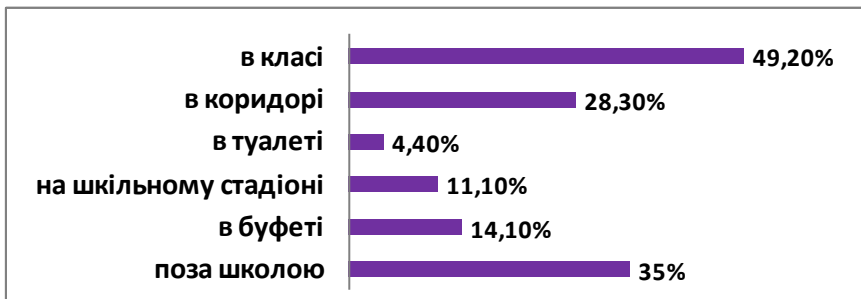

Як наглядно видно з діаграми, найбільша кількість дітей (50,7%) зазнають словесних образів від одного, були свідками або учасниками бійок між однокурсниками (50%) та стикалися з фактом відбирання особистих речей (26,8%).

Найчастіше саме жорстокість батьківського впливу руйнує особистість підлітка. Нездорова атмосфера в сім'ї породжує у підлітка негативне ставлення до світу, масу негативних емоцій і як наслідок жорстокість - спосіб помститися за завдані образи і приниження.

Діаграма 4.

Де це відбувалось?

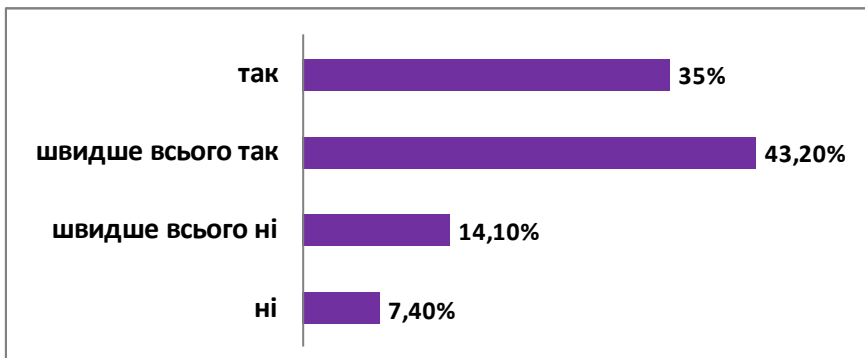
Надалі було задане питання про те, де відбувалися вказані події. Аналіз отриманих даних показаний на діаграмі 4.

Відповіді дітей вказують на те, що найчастіше випадки насилля і агресії відбуваються в межах школи, а саме в класі (49,2%) і в коридорі (28,3%). Проте 35% школярів наголошують на тому, що подібні випадки трапляються поза школою.

Останнє питання покликано підвести підсумок опитування. Відповіді на запитання про безпечність школи, в якій навчаються діти представлена на діаграмі 5.

Діаграма 5.

Чи вважаєш ти, що твоя школа є безпечною?

Отримані дані засвідчують, що цілковиту безпеку відчують 35% школярів, близько половини дітей (43,2%) почувають себе досить безпечно в межах навчального закладу. Категорично не згодні з цим твердженням 7,4% школярів.

Таким чином, у навчальному закладі створені безпечні умови, які сприяють всебічному гармонійному розвитку дитини. Разом із цим тема насильства не є новою і незнайомою для дітей. Для

них характерна тенденція до все глибшого усвідомлення даної проблеми в міру дорослішання і застосування знань у цій сфері до себе. Аналіз отриманих даних дозволив скласти перелік потреб як педагогічного складу, так і дітей для вирішення проблеми насильства серед дітей. Варто зауважити, що цей перелік враховує не тільки потреби, які визнають самі учасники навчально-виховного процесу, а й суспільну необхідність, виявлену в ході дослідження.

Потреби педагогів:

1. Підвищення поінформованості про розповсюджені форми насильства, особливо малі.
2. Оволодіння навичками правильної ідентифікації насильства у власній поведінці.
3. Підвищення розуміння необхідності надання допомоги дитині-агресору за будь-яких обставин і незалежно від підстав, які викликали таку поведінку дитини, зокрема того, що покарання агресора не є вирішенням проблеми, а лише кроком до ескалації насильства.
4. Підвищення розуміння необхідності надання допомоги дитині, яка постраждала від насильства, зокрема від малих форм насильства.
5. Поінформованість щодо можливих форм профілактичної роботи щодо насильства серед дітей на всіх рівнях профілактики та оволодіння навичками їх практичного застосування.
6. Впровадження механізмів залучення батьків до ведення профілактичної роботи серед дітей.

7. Наявність методичної літератури та матеріалів по зазначеним тематикам.
8. Оволодіння навичками «первинної психологічної допомоги» дитині у випадку насильства: вислухати дитину, заспокоїти її, підтримати.
9. Наявність чіткого алгоритму дій у випадку насильства серед дітей, знання всіх можливих видів допомоги постраждалій дитині та дитині-агресору, які запроваджені на базі школи.
10. Поінформованість про наявність та контактні дані конкретних фахівців (психологів, психіатрів, соціальних працівників, юристів, медиків, тощо) та відповідних установ, організацій, які можуть або мають надати допомогу у вирішенні ситуації із насильством у школі. Налагодження контактів із такими установами та організаціями.
11. Збільшення обсягу знань чинного законодавства та його окремих норм, регулюючих дії представників системи освіти у випадку отримання інформації про факти здійснення насильства над дитиною або їх суттєву підозру, зокрема Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення.
12. Підвищення ознайомлення із функціональними обов'язками служб у справах дітей, ЦССМ, кримінальної міліції по дітях щодо профілактики насильства над дітьми.
13. Організація співпраці служб у справах дітей, ЦССМ, кримінальної міліції, громадських

організацій, медичних установ зі школою на постійній основі.

14. Оволодіння сучасними методиками попередження насильства в дитячому середовищі.

Потреби дітей:

1. Підвищення рівня знання про власні права та механізми їх використання.
2. Наявність у школі відчуття захищеності, у тому числі від будь-яких проявів насильства.
3. Підвищення поінформованості стосовно розповсюдження та проявів насильства в суспільстві, а також про його наслідки. Розуміння правових наслідків насильницької поведінки.
4. Підвищення поінформованості про можливі способи захисту від насильства у дитячому середовищі.
5. Приділення більшої уваги психо-сексуальному вихованню, особливо прийнятним способам вираження особистісних симпатій.
6. Підвищення поінформованості про можливі способи стримування та контролювання власної агресії.
7. Зменшення загального рівня агресії у дитячому середовищі.
8. Популяризація асертивної поведінки, ненасильницьких дій, мирного вирішення конфліктних ситуацій, толерантного ставлення один до одного.
9. Формування загальнолюдських, ненасильницьких цінностей.

10. Наявність у школі можливостей та спеціальних заходів по зняттю агресії та зайвої енергії, а також компенсації браку тактильного спілкування – організація більшої кількості спортивних змагань командного типу.
11. Підвищення рівня довіри до педагогів, як потенційних помічників і захисників у випадку насильства
12. Підвищення поінформованості про допомогу, яку дитина (постраждала або агресор) може отримати у школі у разі потрапляння у ситуацію насильства серед дітей.

«ЩАСЛИВА СІМ'Я, ЯКА ВОНА?»

(Збори-диспут)

План

1. Обговорення дискусійних питань.
2. Обговорення педагогічних ситуацій.

Питання обговорення:

1. Чи був правий Л. Толстой, коли стверджував, що всі щасливі сім'ї схожі, а нещасливі – нещасні по-своєму? Заякими ознаками визначаєте, щаслива ця сім'я чи ні?
2. Який стиль родинних стосунків вважаєте ідеальним?
3. Що, на ваш погляд, найголовніше в сімейному житті?
4. Яке місце в сім'ї займають діти?
5. Чи можна за зовнішнім виглядом дитини встановити, з якої вона сім'ї?
6. Труднощі, які переборює сім'я за період свого існування, згуртовують чи роз'єднують сім'ю. Свою

точку зору аргументуйте прикладами з власного життя.

Обговорення педагогічних ситуацій.

Ось дві розповіді жінок про своїх чоловіків: "Зовні наша сім'я благополучна. Чоловік не п'є, не курить, зарплату всю – додому. Діти вчаться добре. Але немає в сім'ї духовного ладу, спільних інтересів, немає нічого, що об'єднувало б нас.

Чоловік нічого не любить, нічого не хоче, окрім телевізора. З дітьми розмовляти не вміє, та й не бажає, читання літератури на теми виховання вважає марним витрачанням часу, каже: "Я все знаю".

Тоді, коли він у напівдрімоті проводить вечір біля телевізора, я перевіряю, чи вивчив англійські слова син-шестикласник, стежу за тим, як дочка-першокласниця виводить криві літери, а сама думаю, що приготувати на завтра на обід, де у кого відірвався гудзик, що треба випрати. І так щодня. Кажу "майже" тому, що буває: чоловік і на кухню до мене зайде, і до дітей в щоденник загляне, але це рідко. Частіше він замикається в собі, щоб його ніхто ні про що не питав...

Мабуть, я не відправила б вам листа, коли б не діти. Син у нас росте неорганізований, також нічого не любить і не вміє. Йому скоро тринадцять. Раніше любив читати, тепер і закинув. Як і батько, надає перевагу телевізору.

Та якщо не під силу більше переносити висиджування чоловіка перед телевізором, вибухаю і – черговий скандал. Лаюсь, правда, я, а чоловік скаже

кілька слів, сповнених презирства, і відвернеться до стіни.

Усі роки я билась над проблемою виховання дітей сама. З недосвідченості робила багато помилок. А чоловік і пальцем не покивав, щоб допомогти, підтримати, разом щось обміркувати. Він вважає, що всі риси характеру закладеш в генах і нічого не виправиш. Ось такий теоретик, що влаштувався перед телевізором.

Не знаю коли, але син одного разу відчув цю відчуженість батька, а мою – немічність, наш розлад. Син постійно грубий з сестричкою, вона ж у відповідь не мовчить, огризається. Наодинці намагаюсь присоромити Вітю, весь час стараюсь мирити дітей. Але син мене не слухає, починає не слухати і дочка. Мені дуже важко, інколи починаю умовляти себе: змиряся, скільки жінок самі везуть сімейний віз при чоловікові. А як можна змиритися з байдужістю?"

1. Чи можна вважати благополучною сім'ю, в якій вихованням дітей займається один із батьків?

2. Як позначається на формуванні особистості участь у вихованні тільки одного з батьків?

3. Поділіться досвідом спілкування з дітьми у сім'ї.

"Перші роки нашого життя були нелегкими: двоє дітей – Світлана і Олексій, а допомогти нікому. Мати Віктора, яка жила з нами, потребувала догляду. Я тоді не працювала. "Витягував сім'ю Віктор. Приходив з роботи втомлений, але ніколи не бачили ми його сердитим або незадоволеним. І звідки бралися в нього сили займатися дітьми? Вони навперебій розповідали йому про свої справи, про все радились з ним.

Світлана і Олексій не тільки знали, що тато хороший виробничник, вони власними очима бачили його працелюбність: чоловік завжди допомагав мені по дому. Усе робили ми разом. Усе було йому під силу. Ніби він ніколи і не втомлювався. І все добре, що в нього є, він передавав своїм дітям. Вони бачили, який Він справедливий, турботливий. Його мати прожила з нами двадцять вісім років. Недавно її не стало. І ось за всі ці роки ні я, ні діти не чули, щоб батько заговорив зі своєю матір'ю роздратовано. І не дивно, що діти також не грубили бабуні.

Дочка Світлана працює старшим інженером, громадський діяч, добра господиня, її чоловік – Сергій – славний хлопець, допомагає їй в усьому. Любить свою сім'ю, у них двоє дітей. Ми жили всі разом, і зять, мабуть, брав приклад з чоловіка мого. Сергій завжди говорить: "У нас батько – ідеал".

У синові Олексіїві я також бачу якості, які передав йому батько. Любить будь-яку працю з самого дитинства. Спокійний, витриманий, робити вміє по дому все, як тато. Непогано грає в шахи – батько навчив, коли йому було ще вісім років. Захоплюється Олексій і музикою, добре грає на баяні. Ще він – фотоаматор. Це все від батька. Дружина Олексія Лариса, також інженер. Живуть вони добре, виховують маленького сина. Поїхали недавно в Київську область, вирішили в колгоспі випробувати себе, перевірити, на що здатні. Дуже задоволені.

Мої діти дуже гордяться своїм батьком, як і раніше батька люблять і вважають першим порадником з

будь-якого питання. Побільше б таких батьків, з яких діти брали б приклад, особливо сини".

1. Проаналізуйте описані в цьому листі факти. В чому секрет поваги дружини і дітей до батька?

2. Що таке батьківський авторитет? Які шляхи його утвердження?

3. Критично оцініть, чи користуєтесь ви авторитетом у дітей? Як ви стверджуєте свій авторитет?

ОДИН ДЕНЬ – БЕЗ НОТАЦІЙ

(поради батькам)

1. Будіть дитину спокійно; коли вона прокинеться, мусить побачити вашу усмішку і почути ласкавий голос. Не підганяйте зранку, не смикайте по дрібницях, не дорікайте за помилки і через необачність, навіть якщо "вчора попереджали".

2. Не квапте, вміння розрахувати час – ваше завдання, і якщо це вам погано вдається, то провини дитини в цьому немає.

3. Не виряджайте дитину до школи без сніданку, їй потрібно багато попрацювати.

4. Не прощайтесь, попереджаючи та наставляючи: "Дивись, не пустуй", "Поводь себе добре", "Щоб сьогодні не було поганих оцінок" т.п. Побажайте успіху, знайдіть декілька ласкавих слів. У дитини попереду важкий день.

5. Забудьте фразу "Що ти сьогодні одержав?" Зустрічайте дитину після школи спокійно, не обрушуйте на неї тисячу питань, дайте розслабитись (пригадайте, як ви самі почуваетесь після важкого

робочого дня, багатогодинного спілкування з людьми). Якщо ж дитина занадто збуджена, якщо бажає поділитися чимось, не відмахуйтеся, не відкладайте на потім, вислухайте, це не забере багато часу.

6. Якщо бачите, що дитина засмучена, але мовчить, не допитуйтеся, нехай заспокоїться, тоді і розповість усе сама.

7. Вислухайте зауваження вчителя, не поспішайте влаштовувати допит і постарайтеся, щоб ваша розмова з учителем відбувалася без дитини.

8. Після школи не поспішайте посадити виконувати уроки, необхідно 2-3 години відпочинку (а в першому класі добре було б години півтори поспати) для відновлення сил. Найоптимальніший час для приготування уроків від 15 до 17 год. Заняття вечорами некорисні, завтра прийдеться все починати спочатку.

9. Не примушуйте виконувати всі уроки за раз, після 15-20 хв. занять необхідні 10-15 хвилинні "перерви".

10. У спілкуванні з дитиною намагайтеся уникати умов: "Якщо ти зробиш, то..." Інколи умови стають нездійсненними і не залежать від дитини, і ви можете опинитися в дуже складній ситуації.

11. Під час приготування уроків не сидіть "над душею", дайте можливість працювати самій, але якщо ж потрібна ваша допомога, наберіться терпіння. Спокійний тон, підтримка ("не хвилюйся все вийде", "давай розберемося разом", "я тобі допоможу"), похвала (навіть якщо не дуже виходить) необхідні. Не акцентуйте увагу на оцінках.

12. Знайдіть (постарайтеся знайти) протягом дня хоча б півгодини, коли ви будете належати тільки дитині, не відволікаючись на домашні справи, телевізор, спілкування з іншими членами родини. В цей момент найважливіше справи дитини, радості, невдачі, турботи.

13. Віднайдіть єдину тактику спілкування усіх дорослих у сім'ї з дитиною, свої суперечності з приводу педагогічної тактики вирішуйте без неї. Якщо щось не виходить, порадьтеся з учителем, лікарем, психологом, не вважайте зайвою літературу для батьків, там ви знайдете багато корисного.

14. Будьте уважними до скарг дитини на головний біль, втому, поганий стан. Найчастіше це об'єктивні показники втоми, складності навчання.

15. Запам'ятайте, що навіть "зовсім великі" діти (ми часто говоримо "Ти вже великий" 7 – 8 – річній дитині) дуже люблять казку перед сном, пісеньку і ласкавий дотик. Це все заспокоює їх, допомагає зняти напругу, яка накопичувалась за день, і спокійно заснути. Намагайтесь не згадувати перед сном неприємностей, не з'ясовувати стосунки, не обговорювати контрольну роботу, що буде завтра.

Завтра новий день, і ми повинні зробити все можливе, щоб він був спокійним, добрим і радісним.

Матеріали для батьківських зборів
«Роль батька у вихованні дитини»
Аналіз проблеми

Батьківський авторитет – це надзвичайно велика впливова сила у вихованні дітей. Біда сучасного

суспільства полягає в тому, що ця сила часто зовсім не відчувається.

Коли мовиться про вплив сім'ї на дитину, то звичайно, перш за все, при цьому мається на увазі вплив матері. До школи, на батьківські збори приходять переважно жінки, листи непрацевдатності у поліклініці видають також матерям – такою вже є усталена життєва практика.

Проте відмінності між чоловічою і жіночою виховними стратегіями, безумовно, існують. Видатний психолог і філософ Ерік Фромм визначає два типи любові: батьківський і материнський. Любов батька завжди є більш вимогливою і справедливою: дитину люблять за певні чесноти і заслуги. А для материнської любові об'єктивність невластива: дитину люблять за те, що вона є.

На думку Фромма, для нормального розвитку будь-якої людини і материнська, і батьківська любов є однаково необхідною, певне відхилення у якийсь бік призводить до викривлення світовідчуття та порушення поведінки.

Покоління сучасних дітей формується в атмосфері катастрофічної втрати батьківського авторитету. Відсутність батька, навіть за умов його формальної присутності, - велика біда. Батько, який зволікає, не здатний «звести кінці з кінцями», не може дати дитині позитивний приклад, у нього відсутнє матеріальне підґрунтя для справжнього авторитету. Однак і батько, який надто переймається зароблянням грошей, взагалі забуває про існування сім'ї та дітей. Звичайно, це

крайнощі, проте мусимо констатувати, що до них має потяг поведінка сучасних батьків.

Стиль батьківського виховання

Взаємодія батька з дитиною суттєво відрізняється від материнської взаємодії. Матері прагнуть до спокійного спілкування, а батьки схильні до спонтанності, до нових, непередбачуваних утіх.

Батьківський «грально-активний» стиль спілкування є ключовим у процесі виховання у дитини емоційного самоконтролю. І в подальшому це знадобиться для встановлення глибинних соціальних відносин у дорослому житті.

«Діяльні», сповнені веселощами і фізичною активністю стосунки між батьком і дитиною позитивно впливають на навчання, допомагають дитині повірити в себе, не боятися виявляти ініціативу і творчість.

Своєрідною є природа взаємозв'язку між батьком і дитиною. По-перше, цей зв'язок легше руйнується під час розладу між батьками. По-друге, за результатами багатьох досліджень спостерігається безпосередня кореляція між успіхами людей в особистісній та професійній реалізації та ступенем їхньої близькості з батьком в дитинстві.

У батьків та матерів також різні підходи до встановлення дисципліни. Матері схильні підкреслювати «соціальну вартість» поганої поведінки, зважаючи при цьому перш за все на стосунки між людьми. Класичною є реакція матері –

присоромити дитину, яка в чомусь провинилась. Стиль матері маніпулятивний.

(«Що ти зробив.... У мене й без того багато роботи, а тут ще й за тобою прибирати...»).

Під час визначення меж допустимої поведінки батьківський стиль є більш функціональним. Ось приклади, властиві батьківському підходу: «Не хочеш прибирати за собою – не будеш грати на комп'ютері...»

Психологи вважають, що саме таке поєднання обох підходів – маніпулятивного і функціонального – є просто безцінним для розвитку в дитині совісті.

Реабілітація батьківства.

Відокремлення чоловіка від сім'ї відбулося внаслідок індустріалізації суспільства. Це сприяло фемінізації домашньої атмосфери та маргіналізації ролі батька.

Постіндустріальне суспільство створило найбільш сприятливі умови для повернення батьків у сім'ю. Багато сучасних чоловіків прагнуть брати активну участь у вихованні дітей. Так, уже запроваджено декретні відпустки для тат, а також батькам можуть видаватись «листки непрацездатності» по догляду за хворими дітками. До того ж у наш час вже немало молодих татусів є присутніми при народженні їхніх дітей і при цьому вони турбуються про них нарівні з дружинами. Це лише перший крок.

Тези
науково-дослідницької роботи з теми:
«Асертивність в системі життєвих цінностей
підлітків – неформалів»

Автор: Скринник Ксенія Володимирівна
учениця групи Ю-11 (10 клас) Кременчуцького
колегіуму №25 Кременчуцької міської ради
Полтавської області

Науковий керівник: Вишинська Тетяна
Іванівна, практичний психолог I кваліфікаційної
категорії Кременчуцького колеґіуму №25
Кременчуцької міської ради Полтавської області

Дана робота є продовженням дослідження психології неформальних підліткових груп. Поштовхом до її написання стали результати, отримані в попередній роботі, згідно яких підлітки ставляться до самих неформалів вороже і дещо агресивно. Асертивна поведінка спирається на чітке усвідомлення своїх власних цілей і цінностей. Особистість, яка поважає і цінує себе, вирізняється високим рівнем асертивної поведінки.

Мета дослідження – визначити місце асертивності в системі життєвих цінностей підлітків.

У відповідності до мети, ми ставили такі **завдання**:

1. Провести теоретичний аналіз наукової літератури з проблеми формування асертивної поведінки та ціннісних орієнтацій підлітків.
2. Експериментально дослідити систему життєвих цінностей та рівень асертивності підлітків.

3. Розробити poradnik для підлітків, який допоможе будувати свою поведінку на принципах асертивності.

У своїй роботі ми висували **припущення** про те, що асертивність є однією із пріоритетних життєвих цінностей підлітків - неформалів.

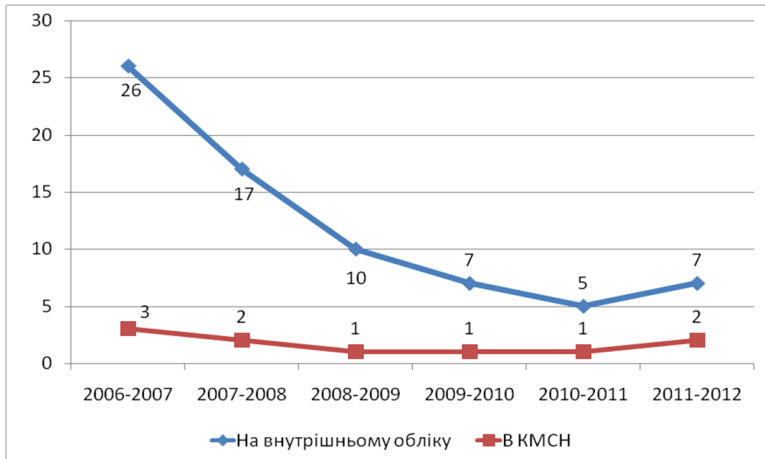
В дослідженні взяли участь 60 респондентів, (30 підлітків- неформалів віком 14-16 років та 30 учнів десятих класів Кременчуцького колегіуму №25). Використана методика вивчення ціннісних орієнтацій М.Рокіча та тест на визначення рівня асертивності.

Проведені дослідження дозволили встановити:

Підлітки – неформали в більшій мірі оволоділи асертивною поведінкою (90% проти 83,3% у звичайних підлітків), вірять в себе (86,7%) і в них склалася вірна думка про себе (76,7%,). Найвищою цінністю для 60% представників неформальних об'єднань є свобода вчинків та дій, пізнання, тоді як звичайні підлітки поставили на перше місце щасливе сімейне життя (33,4%) та здоров'я (33%), що в уявленні неформалів є менш значущим. Перед нами постає образ підлітка, який прагне бути здоровим і створити сім'ю з коханою людиною та абсолютно протилежний образ підлітка – неформала: це свободолюбивий митець, який прагне до самовдосконалення і пізнання нового.

Отже, отримані дані в ході дослідження, підтверджують припущення про те, що асертивність є однією із пріоритетних життєвих цінностей підлітків - неформалів.

Перебування на обліку схильних до правопорушень

Хочу зазначити, що завдяки спільним зусиллям усіх причетних до право виховної діяльності, нам вдалося досягти певних результатів: якщо у 2006-2007 н. р. на внутрішньому обліку перебувало 26 учнів, а на обліку в КМСН – 3 учні; у 2007-2008 н. р. – 17 і 2 відповідно; у 2008-2009 н. р. – 10 чол. на внутрішньому обліку та 1 чол. на обліку в КМСН; у 2009-2010 н. р. - 7 і 1 відповідно; то у 2010-2011 н. р. на внутрішньому обліку – 5 учнів, а на обліку в КМСН – 1 учень, у 2011-2012 н. р. на внутрішньому обліку – 7 чол., а на обліку в КМСН – 2 учні..

Активне в цьому напрямку учнівське співуправління. Ми проводимо разом з активістами спільні рейди «Шкільна форма», «Спізнення», «Урок», «Перерва», «Дозвілля», на основі чого складаються акти, випускаються «блискавки».

Отже, правова культура, демократизація виховного процесу, творчий підхід, значна роз'яснювальна робота, психологічна корекція складної поведінки, індивідуальний підхід до підлітка дають змогу сформувати людину освічену, культурну, навколо якої групуватимуться всі суспільні пріоритети.